Dosarul nr.21r-18/24 Judecătoria Orhei, sediul *****
4-20032962-02-21r-04012024 Judecătorul: Parii Ivan

D E C I Z I E
În numele Legii

28 martie 2024 mun. Chișinău
Președintele completului, judecător Chiroșca Igor
Judecători Brînza Liubovi și Palanciuc Ecaterina

a judecat, în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul declarat de avocatul,Fediuc Valentin, în interesele condamnatului, Bejenari Mihail, și recursul condmnatului, Bejenari Mihail, împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul ***** din 05 iulie 2022, împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

Termenul de examinare a cauzei:
Prima instanță: 19.05.2021– 05.07.2022;
Instanța de recurs: 04.01.2024 – 28.03.2024.
Procedura înștiințării părților a fost legal executată.

Asupra recursului, în baza materialelor din dosar șiargumentelor invocate, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău,-

C O N S T A T Ă :

La 09 martie 2020, avocatul, ***** Pruteanu, a depus o plângere în interesele condamnatului, Bejenari Mihail *****, împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În motivarea plângerii înaintată la 09 martie 2020 în interesele condamnatului, Bejenari Mihail *****, se indică că, condamnatul a fost deținut în penitenciarele nr. 13, Chișinău, nr. 17, ***** și nr. 18, Brănești, în calitate de prevenit cât și în calitate de condamnat. Se invocă deținerea condamnatului în Penitenciarul nr. 17, *****, unde a fost deținut pînă la 05 septembrie 2018, în celula nr. 81 cu o suprafață de 12m2 , unde erau amplasate 8 paturi și se dețineau 8 persoane, în perioada 06-12 septembrie 2018 condamnatul s-a deținut în

Penitenciarul nr. 13, Chișinău, în celula nr. 52 cu suprafața de 30 m2 și erau 18 paturi, iar de la 09 aprilie-17 iunie 2019 s-a deținut în Penitenciarul nr. 17, *****, în celula 89 cu spațiul de 12 m2 , unde erau amplasate 6 paturi și se dețineau 5 persoane, iar din 17 iunie 2019 pînă în prezent se deține în Penitenciarul nr.18, Brănești, în baraca nr.18, cu spațiul de 300 m2 unde sunt amplasate 80 paturi și se dețin 80 persoane. Se invocă că aceste penitenciare erau condiții precare, ca urmare a lipsei ventilației corespunzătoare, geamurile sunt de mărimi mici și lumina naturală pătrunde puțin în celule, iar iluminarea artificială este slabă, ceia ce afectează organul de văz, WC se află în celulă, iar masa se află lângă el și în celulă este miros insuportabil. În celule este mucegai, celule sunt supraaglomerate, iar fiecărui deținut nu i se revine 4m2 , prevăzuți de legislație, spațiul destinat plimbărilor deținuților este foarte mic, lipsa igienei calitatea proastă a hranei servite. În plângeri se face referire la cauzele în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constat condiții proaste de detenție, cel mai vizat fiind Penitenciarul nr. 13, Chișinău.

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul ***** din 05 iulie 2022 a fost admisă parțial plângerea condamnatului, Bejenari Mihail.

S-a constatat faptul că Bejenari Mihail, a fost deținut cu statut de condamnat: - în penitenciarul nr. 18 Brănești în perioada 18.06.2019 – 06.02.2021; - în penitenciarul nr. 13 Chișinău în perioadele: 06.02.2021-01.03.2021; - în penitenciarul nr. 17 ***** în perioadele: 09.04.2019-17.06.2019; 21.06.2021 pînă în prezent, o perioadă cumulativă de 1070 (una mie șaptezeci) zile, în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În condițiile art. 473/4 alin. (4) CPP, s-a redus pedeapsa condamnatului, Bejenari Mihail, cu 107 (una sută șapte zile), în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarele nr.13 Chișinău, nr. 18 Brănești și nr. 17 *****, în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO, în perioadele enumerate supra. Capătul din plîngerea lui Bejenari Mihail, privind constatatrea condițiilor de detenție, în Penitenciarele nr.17 ***** și nr. 13 Chișinău, pentru perioada 06.06.2018-12.09.2018 inclusiv, care conform jurisprudenței CtEDO, afectează drepturile prevenitului și condamnatului garantate de art. 3 CEDO, s-a respins ca fiind tardiv depus.

*Împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul ***** din 05 iulie 2022*, a declarat recurs condamnatul, Bejenari Mihail, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a plângerii condamnatului, Bejenari Mihail.

*Împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul ***** din 05 iulie 2022*, a declarat recurs avocatul, Fediuc Valentin, în interesele condamnatului, Bejenari

Mihail, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a plângerii condamnatului, Bejenari Mihail.

În motivarea recurslui a invocat că din constatările primei instanţe cert se concluzionează detenţia lui Bejenari Mihail în condiţii contrare art.3 CEDO. Mai mult ca atît, în soluţia primei instanţe nu a fost inclus nici un argument, raportat la Decizia Curţii Supreme de Justiţie din 26.02.2019 şi Sentinţa Judecătoriei Orhei sediul Central din 15.07.2021, potrivit căruia executarea pedepsei cu închisoarea urmează a fi diversificată în dependenţă de penitenciarul în care pedeapsa se va executa efectiv.

Mai mult ca atît, consideră că prima instanţă corect a stabilit continuitatea executării pedepsei, indiferent de locaţia penitenciarului, or, sistemul penitenciar are sarcina de a asigura executarea de condamnaţi a pedepsei conform regimului stabilit prin sentinţă. Mai mult ca atît, problema condiţiilor de detenţie în penitenciarele din Republica Moldova sînt o problemă continuă şi actuală, ce se află atît în grija autorităţilor şi obmudsmanului, cît şi se mediatizează permanent, ceea ce arată la lipsa schimbărilor pozitive şi în anul 2023.

Respectând principiul contradictorialităţii, instanţa de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei, însă până la data examinării recursului, nu a fost depusă referinţă asupra recursului declarat.

Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, audiind părțile, cercetând materialele cauzei, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău consideră necesar de a respinge recursurile declarate, ca fiind nefondate, reieșind din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 437 alin. (1), pct. 4) Cod de Procedură Penală, (1) Pot fi atacate cu recurs: 4) alte hotărîri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform art. 448 Cod de Procedură Penală, (1) Judecînd recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs.

Potrivit art. 449 alin. (1), pct. 1), lit. a) Cod de Procedură Penală, (1) Judecînd recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge recursul, menţinînd hotărîrea atacată, dacă: a) recursul este nefondat.

Din materialele cauzei penale instanța de fond a reținut că, prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Telenești, din 06 iunie 2018, Bejenari Mihail ***** a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (4) și art. 290 alin. (2) lit. b) din Codul penal al RM, fiindu-i stabilită pedeapsa cu aplicarea art. 70 alin. (31) și 84 alin. (1) din Codul penal al RM, definitiv prin cumul parțial al pedepselor 3 ani 5 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Termenul executării pedepsei s-a calculat din 06

iunie 2018, lui Bejanari Mihail, în scopul executării pedepsei, fiindu-i înlocuită măsura preventivă obligarea de nepărăsire a localității, cu arest preventiv.

Prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2018, a fost casată sentința primei instanțe, astfel condamnatul a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (4) și 290 alin. (2) lit. b) din Codul penal al RM, fiindu-i stabilită pedeapsa cu aplicarea art. 70 alin. (31) și 84 alin. (1) din Codul penal al RM, definitiv prin cumul parțial al pedepselor 4 ani 8 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, conform art. 90 din Codul penal al RM, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 4 ani, eliberându-l imediat din sala de judecată.

Prin Decizia Curții Supreme de Justiție din 26 februarie 2019, a fost casată parțial Decizia Curții de Apel Chișinău, din 12 septembrie 2018, cu rejudecarea cauzei, iar condamnatul, Bejenari Mihail *****, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (4) și art. 290 alin. (2) lit. b) din Codul penal al RM, fiindu-i stabilită pedeapsa cu aplicarea art. 70 alin. (31) și 84 alin. (1) din Codul penal al RM, definitiv prin cumul total al pedepselor 4 ani 8 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Termenul executării pedepsei urmând a fi calculat din momentul reținerii cu includerea perioadei de aflare în arest preventiv de la 06 iunie 2018 până la 12 septembrie 2018. După cum rezultă din materialele prezentate, după pronunțarea Deciziei.

În plângerea înaintată în interesele condamnatului, Bejenari Mihail, se solicită constatarea aflării lui, în detenție în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, pentru perioada în care a fost deținut cu statut de prevenit și condamnat în penitenciarele nr. 13, Chișinău, nr. 17, ***** și nr. 18, Brănești.

Potrivit materialelor cauzei, și a rapoartelor anexate la materialele cauzei, Bejenari Mihail *****, a fost deținut: - în penitenciarul nr. 17 ***** în perioadele: 06.06.2018 – 03.09.2018; 09.04.2019- 17.06.2019; 21.06.2021 pînă în prezent; - în penitenciarul nr. 13 Chișinău în perioadele: 03.09.2018 – 12.09.2018; 06.02.2021-01.03.2021; - în penitenciarul nr. 18 Brănești în perioadele: 18.06.2019 – 06.02.2021.

Astfel, se constată că plîngerea în interesele condamnatului, Bejenari Mihail, a fost depusă în instanța de judecată, la 09.03.2020, în timp ce ultimul ispășea pedeapsa în P-18 Brănești. Instanța notează că Bejenari Mihail, a fost eliberat din detenție, la 12 septembrie 2018, în baza Deciziei Curții de Apel Chișinău, fiindu-i stabilit un termen de probă de 4 ani.

Prin Decizia Curții Supreme de Justiție din 26 februarie 2019, a fost casată parțial Decizia Curții de Apel Chișinău, din 12 septembrie 2018, cu rejudecarea cauzei, iar condamnatul, Bejenari Mihail *****, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (4) și art. 290 alin. (2) lit. b) din

Codul penal al RM, fiindu-i stabilită pedeapsa cu aplicarea art. 70 alin. (3^1) și 84 alin. (1) din Codul penal al RM, definitiv prin cumul total al pedepselor 4 ani 8 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Bejenari Mihail a fost reținut la 09.04.2019, fiind plasat în P-17 *****.

Astfel, se conchide că Bejenari Mihail urma să depună plîngerea referitoare la condițiile de detenție, pentru perioada 06.06.2018-12.09.2018 inclusiv, în termen de 4 luni din momentul eliberării sale din locurile de detenție, în baza Deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2018.

Prin urmare, se constată că, prevederile art. 473/2 alin. (5) din Codul de procedură penală, în partea ce ține de condițiile de detenție în Penitenciarele nr.17 ***** și nr. 13 Chișinău, pentru perioada 06.06.2018-12.09.2018 inclusiv, nu au fost respectate în speță, or, condamnatul urma să depună plîngerea referitor la condițiile de detenție în P-17 ***** și nr. P-13 Chișinău pînă la 12.01.2019, adică în termen de 4 luni din momentul eliberării de locurile de detenție, în baza Deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2018.

În ceia ce privește capătul de plîngere privind constatarea condițiilor inumane de detenție în perioada deținerii lui Bejenari Mihail, ce au succedat perioada reținerii sale – 09.04.2019, în baza Decizia Curții Supreme de Justiție din 26 februarie 2019, în calitate de condamnat în Penitenciarele nr. 17 *****, nr. 18 Brănești și nr. 13 Chișinău, instanța o consideră ca fiind depusă în termen, or, condamnatul se deține în aceste penitenciare începînd cu 09.04.2019 pînă în prezent.

În continuare cu referire la perioada în care condamnatul, Bejenari Mihail, s-a aflat în penitenciarul nr. 17 ***** în perioadele: 09.04.2019-17.06.2019; 21.06.2021 pînă la 05.07.2022; - în penitenciarul nr. 18 Brănești în perioada 18.06.2019 – 06.02.2021; - în penitenciarul nr. 13 Chișinău în perioadele: 06.02.2021-01.03.2021, Colegiul penal reține că prin decizia Curții de Apel Chișinău din 6 noiembrie 2023, s-a respins ca fiind nefondat recursul administrației instituției penitenciare nr. 17 ***** și s-a menținut fără modificări încheierea Judecătoriei Orhei, sediul ***** din 5 iulie 2022, în privința condamnatului, Bejenari Mihail.

Astfel, în privința acestor perioade instanța de recurs nu se va expune, or, pe de o parte, recurentul nici nu contestă aceste perioade, iar pe de altă parte se reține că în privința acestor perioade există o soluție irevocabilă pronunțată de instanța de judecată.

Prin urmare Colegiul penal reține legalitatea încheierii contestate, iar recursul declarat este neîntemeiat și urmează a fi respins.

În atare circumstanțe, instanța de recurs reține că, instanța de fond a pronunțat o încheiere întemeiată şi motivată, iar în situația în care instanța şi-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzația,

permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de apel poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (Hotărârea CtEDO Garcia Ruis versus Spania).

Astfel, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptate împotriva sa.

În conformitate cu art. art. 447-449 alin. (1), pct. 1), lit. a) CPP al RM, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău –

D E C I D E :

Se respinge, ca nefondat, recursul declarat de avocatul, Fediuc Valentin, în interesele condamnatului, Bejenari Mihail, și recursul condamnatului, Bejenari Mihail, menține încheierea Judecătoriei Orhei, sediul ***** din 05 iulie 2022 împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecător: Chiroșca Igor

Judecători: Brînză Liubovi

Palanciuc Ecaterina